

Pöytäkirjamerkinnot

Hallituksen neuvottelu vuoden 2021 talousarvioesityksestä 14.-15.9.

Kehyssäntö ja hybridistrategian toimeenpano

Hallitus totesi maaliskuussa 2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Myös valmiuslaki otettiin käyttöön. Tässä tilanteessa valtiontalouden menokehys ei ole rajoittanut vuotta 2020, jolle on kohdentunut määräaikaista ja kohdennettuja toimenpiteitä mm. koronaviruksen terveydellisten ja taloudellisten vaikutusten torjuntaan.

Hallitusohjelmassa päätettyyn vaalikauden kehyssäntöön tehdään koronavirustilanteen jatkumisen johdosta tietoinen, vuotta 2021 koskeva tilapäinen kirjaus: kaikki koronaan liittyvät välittömät kustannukset kuten testaukseen ja testauskapasiteetin nostamiseen, jäljittämiseen, karanteeneihin, potilaiden hoitoon, matkustamisen terveysturvallisuuteen sekä rokotteeseen liittyvät menot katetaan täysimääräisesti kehyksen ulkopuolisina menoina vuoden 2021 talousarviossa ja tarvittaessa lisätalousarvioissa.

Lisäksi koronavirustilanteeseen liittyvän merkittävän epävarmuuden takia vuodelle 2021 varataan ylimääräinen 500 miljoonaa euroa käytettäväksi kertaluonteisiin ja finanssipoliittisesti pakollisiin koronavirustilanteesta aiheutuviin menotarpeisiin. Jos edellä mainittuja menoja aiheutuu vähemmän kuin mihin kehyksessä on varauduttu, erotusta ei käytetä muiden menojen lisäämiseen.

Hallitus on sitoutunut hallitusohjelman liitteessä 3 kuvattuun budjettitalouden menoja koskevaan valtiontalouden kehysmenettelyyn. Hallitusohjelman mukaisia ja muita toimenpiteitä toteutetaan siinä määrin, kuin se on yllä mainittu kirjaus huomioiden kehyksen puitteissa mahdollista.

Koronavirustilanteesta aiheutuvat kustannukset

Kaikki koronaan liittyvät välittömät kustannukset kuten testaukseen ja testauskapasiteetin nostamiseen, jäljittämiseen, karanteeneihin, potilaiden hoitoon, matkustamisen terveysturvallisuuteen sekä rokotteeseen liittyvät menot katetaan täysimääräisesti kehyksen ulkopuolisina menoina vuoden 2021 talousarviossa ja tarvittaessa lisätalousarvioissa.

Kustannukset korvataan täysimääräisesti niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät.

Em. kehyksen ulkopuolisina menoina katettavaan kokonaisuuteen sisällytetään tässä vaiheessa

- Hybridistrategian edellyttämään testaukseen lisätään 1,4 miljardia vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja 355 miljoonaa vuoden 2020 syksyn lisätalousarvioesitykseen. Lisäksi testusteknologiaan lisätään 30 miljoonaa vuodelle 2021. Vuoden 2021 kustannusarvioiden tarkentuessa määrärahaa tarkistetaan tarpeen mukaisesti lisätalousarvioissa täysimääräisen korvauksen periaatetta noudattaen. Jos testaukseen varattuja määrärahoja jää käyttämättä, ei erotusta käytetä muiden menojen rahoittamiseen.

- Rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden vahvistamisesta aiheutuviin muihin kuin testaukseen liittyviin lisäkustannuksiin lisätään 30 miljoonaa euroa kunnille ja sairaanhoitopiireille vuoden 2021 talousarvioesitykseen.
- Sairaanhoitopiireille ja kunnille koronasta aiheutuviin välittömiin muihin kustannuksiin lisätään 200 miljoonaa vuoden 2021 talousarvioesitykseen.

Määrärahaesitykset sisällytetään talousarvioesitykseen momentille 33.70.22., ja niitä tarkennetaan tarpeen mukaisesti täydentävässä talousarvioesityksessä ja lisätalousarvioesityksissä vuonna 2021.

STM-VM yhteistyössä arvioidaan em. kustannuksiin liittyvä kuntien ja sairaanhoitopiirien avustusjärjestelmän kokonaisuus siten että kannustimet kustannustehokkaaseen toimintaan säilyvät. Pääpiirteet avustusjärjestelmän kokonaisuudesta ratkaistaan täydentävään talousarvioesitykseen mennessä.

Hoito- ja palveluvelka

Koronavirustilanne on aiheuttanut terveydenhuoltoon hoitovelkaa ja sosiaalihuoltoon palveluvelkaa, joiden purkaminen edellyttää lisäresursseja ja uusia teknologisia ratkaisuja. Hallitus sitoutuu purkamaan hoito- ja palveluvelkaa 450 miljoonan euron kokonaisuudella vuosina 2021 – 2023. Samalla toteutetaan ohjausmekanismi, joka varmistaa kokonaisuuteen kohdennettujen resurssien vähentävän aidosti hoito- ja palveluvelkaa. Kokonaisuutta valmistellaan STM-VM yhteistyössä ja tarkoituksena on sisällyttää valtuus vuoden 2021 täydentävään talousarvioesitykseen tai vuoden 2021 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen. Rahoituksessa pyritään hyödyntämään soveltuvien osin EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen varoja.

Kuntien muu taloudellinen tuki

Kuntataloutta vahvistetaan lisäksi seuraavalla tukikokonaisuudella

- Yhteisöveron jako-osuuden korotus 10%-yksiköllä määräaikaaisesti vuodelle 2021 (550 milj. euroa).
- Peruspalvelujen valtionosuuksien (28.90.30) kertaluonteinen lisäys 300 milj. euroa vuodelle 2021 kompensoimaan kunnille mm. koronavirustilanteesta aiheutunutta verotulojen alenemista. Tästä lisäyksestä 20 miljoonaa jaetaan harkinnanvaraisena valtionosuuden lisäyksenä. Korotus kohdistetaan lähtökohtaisesti käyttäen samoja jakoperusteita kuin vuoden 2020 tukipaketissa.
- Peruspalvelujen valtionosuuksien (28.90.30) kertaluonteinen lisäys 400 milj. euroa vuodelle 2020 ja sairaanhoitopiireille 200 milj. vuodelle 2020. Korotus kohdistetaan lähtökohtaisesti käyttäen samoja jakoperusteita kuin vuoden 2020 tukipaketissa.

Vuoden 2022 osalta kuntatalouden tilannetta tarkastellaan erikseen ja ratkaisut tehdään syksyyn 2021 mennessä.

Rahapelitoiminnan tuottojen tuloutuksen laskun kompensointi

Vuoden 2021 osalta rahapelitoiminnan tuottojen tuloutuksen lasku kompensoidaan edunsaajille täysimääräisesti. Vertailukohtana käytetään vuoden 2019 tuloutustasoa. Kompensaatio (347 milj.) rahoitetaan alentamalla arpajaisveroa (vaikutus tuloutukseen 80 milj.), kehysvaikutteisien budjettivaroin (152,2 milj., josta 141,5 milj. OKM:n hallinnonalalla ja 10,7 milj. MMM:n hallinnonalalla) ja siirrolla jakamattomien voittojen kokonaisuudesta (114,8 milj. STM:n hallinnonalalla). Muutokset sisällytetään talousarvioesitykseen.

Rahapelitoiminnan tuottojen tuloutus jää arvioiden mukaan tulevina vuosina nykyistä alhaisemmaksi. Vuoden 2021 jälkeen kompensointia jatketaan, mutta jatkossa tuloutuksen alenemista ei ole mahdollista kompensoida täysimääräisesti budjettivaroin.

Arpajaislain uudistus

Hallitusohjelman mukaisesti, kanavointikykyisen yksinoikeusjärjestelmän varmistamiseksi, viedään viipymättä eteenpäin arpajaislain uudistamista koskeva hanke. Tavoitteena on saada esitys eduskuntaan kesäkuuhun 2021 mennessä. Lakiin tullaan sisällyttämään rahansiirtojen estot. Maksuliikenne-estojen toteutuessa Ahvenanmaahan liittyvä kysymys ratkaistaan hallitusneuvotteluissa sovitun mukaisesti.

EU-oikeudellisten reunaehtojen salliessa ja arpajaislain voimaan tultua viedään viipymättä eteenpäin myös Veikkauksen kansainvälisten liiketoimintamahdollisuuksien (BtoB) mahdollistamiseen liittyvät toimet. Veikkaus voi aloittaa asiaan liittyvän teknisen valmistautumisen.

Uudistusten nopean etenemisen varmistamiseksi sekä muiden rahapelipoliittisten kysymysten seurannan varmistamiseksi muodostetaan asian kannalta keskeisistä ministereistä ryhmä, jolle raportoidaan kokonaisuuden etenemisestä. Edustettuina ovat SM:n lisäksi VNK omistajaohjaus, OM, VM, OKM, STM ja MMM.

Arpajaislakiin tullaan sisällyttämään vastuullisuustoimet pelaajadatan käytöstä mm. tutkimuksessa, vastuullisen asiakkuuden mallin ja pelihaittojen torjunnan hyödyntämisessä sekä pakollisen tunnistautumisen käyttöönotto kaikessa rahapelaamisessa Veikkauksen esittelemien suunnitelmien mukaisesti. Vahvistetaan STM:n vastuulla olevaa pelihaittojen torjuntaa erillisellä ohjelmalla.

Tuetaan Veikkauksen esityksiä ja toimenpiteitä pakollisen tunnistautumisen nopeuttamiseksi ja laajentamiseksi sekä peliautomaattien vähentämiseksi.

Arpajaislain uudistamista koskevan hankkeen yhteydessä selvitetään mahdollisuus lisätä kanavointitehtävä lainsäädäntöön yksinoikeusjärjestelmän perusteita muuttamatta ja EU-oikeudelliset reunaehdot huomioiden.

Työttömyysturvapoikkeusten jatko

Hallitus päätti vuoden 2020 neljännen lisätalousarvion yhteydessä 2.6.2020, että koronatilanteen johdosta tehtyjä työlainsäädännön ja sosiaaliturvan (ml. yrittäjien työttömyysturva) väliaikaisia muutoksia jatketaan 31.12.2020 saakka.

Hallitus toteaa, että 31.12.2020 asti voimassa olevat väliaikaiset muutokset pitävät sisällään myös liikkuvuusavustusta ja suojaosan korottamista koskevan väliaikaisen muutoksen (kustannus 11,2 meur) sekä yrittäjäkassalle annettavan tuen (kustannus 2,2 meur). Nämä rahoitetaan vuoden 2020 syksyn lisätalousarviossa.

Energiaverot

Lämmityspolttoaineiden verotusta korotetaan 2021 alusta nettomääräisesti 105 miljoonalla eurolla. Poistetaan yhteistuotannon 0,9 laskentasääntö. Turpeen veroa korotetaan osana lämmityspolttoaineiden veronkorotusta 2,7 €/MWh. Energiaintensiivisten yritysten veronpalautusta pienennetään jäljempänä esitetyllä tavalla.

Turpeen verotuksessa otetaan käyttöön vuodesta 2022 lähtien lattiahintamekanismi, joka varmistaa, että yhdessä päästöoikeuden hinnan kanssa turpeen energiankäyttö vähintään puolittuu hallitusohjelman tavoitevuoteen 2030 mennessä. Mekanismin yksityiskohdista päätetään kehysriihessä 2021 asiantuntijavalmistelun esityksestä (VM, TEM, Ilmastopaneeli, Afry, VTT, VATT), ja valmistelussa kuullaan toimialan edustajia, kuten Energiateollisuus ry:tä ja Suomen Turvetuottajat ry:tä. On pidettävä huolta siitä, ettei ainespuuta ohjaudu polttoon.

Teollisuuden sähkövero alennetaan EU:n sallimalle minimitasolle 2021. Samalla energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksesta poistuu automaattisesti noin kaksi kolmasosaa, kun veroa ei palauteta enää sähköverosta.

Jäljelle jäävästä energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksesta luovutaan 2021 alkaen neljän vuoden määräajassa siten, että vuodelta 2025 yritykset eivät enää ole oikeutettuja palautukseen. Tuen poistaminen toteutetaan niin, että eniten nettoverorasituksen nousua kohtaavien yritysten energiaverorasitus nousisi voimakkaammin vasta siirtymäkauden loppupuolella. Lisäksi tuen määrän alentaminen pyritään toteuttamaan näistä lähtökohdista mahdollisimman tasaisesti. Käytössä olevan energiatuen avulla tuetaan teollisuuden siirtymistä päästöttömiin teknologioihin. Investointitukea voidaan myöntää laitoskohtaisesti myös siirtymäajan jälkeen.

Päästökaupakompensaation tilalle teollisuuden sähköistämistuki

Nykymuotoinen päästökaupakompensaatio lakkaa voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti. Tilalle luodaan uusi energiaintensiivisten yritysten sähköistämistuki, joka kannustaa entistä tehokkaammin hiilineutraaliin tuotantoon, energiaintensiivisten yritysten sähköistämiseen ja joka huomioi kustannuskilpailukyvn. Yritysten on käytettävä sähköistämistuki esimerkiksi energiatehokkuuden parantamiseen, prosessien sähköistämiseen tai muihin merkittäviin päästövähennyksiin sekä uusiutuvan sähkön tuotantoon ja hankintasopimuksiin.

Sähköistämistuki valmistellaan vuosille 2021-25. Hallitus pitää tärkeänä tuki- ja veroratkaisujen ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä myös tämän kauden jälkeisenä aikana. Hallitus pitää EU:n hiilitullien nopeaa valmistelua ja toteutusta tärkeänä.

Oikeudenmukainen siirtymä

Turpeen käytön vähentäminen edellyttää energiayhtiöiltä investointeja uuteen teknologiaan ja energiantuotantoon. Hallitus käyttää osan oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) turvetta korvaavien investointien tukemiseen. Lisäksi samasta rahastosta tuetaan taloudellisesti elinkeinonsa

menettävien turveyrittäjien ja työntekijöiden sopeutumista ja laajasti kohdealueiden elinkeinotoiminnan monipuolistamista.

Muut energiaverolinjaukset

Hallitusohjelman kirjaus kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavien lämpöpumppujen ja konesalien siirrosta sähköveroluokkaan II toteutetaan mahdollisimman pikaisesti siten, että muutokset voivat tulla voimaan vuoden 2021 aikana. Selvitetään päästövähennystavoitteen saavuttamisen ja toimijoiden neutraalin kohtelun kannalta tarkoituksenmukainen malli. Tämä edellyttää EU-oikeudellista arviota, joka käynnistetään mahdollisimman nopeasti.

Hallitus perustaa syksyn aikana valmisteluelimen, joka laatii viimeistään vuoden 2021 loppuun mennessä energiaverotuksen tiekartan, joka yhdessä päästökaupan kanssa tukee 2035 hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Valmistelussa arvioidaan, miten turvataan veropohja päästövähennysten ja teknologiamuutosten yhteydessä sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisella tavalla huomioiden elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Tiekartta luo ennakoitavan näkymän energiaverotuksen kehittymisestä. Työssä otetaan huomioon energiaverotuksen työryhmäraportti. Viimeistään vuoden 2021 lopussa tehdään päätökset niistä tiekartan toimista, jotka aloitetaan hallituskauden aikana. Valmisteluelin raportoi työstään valtiovarainministerille sekä ilmasto- ja energiapoliittiselle ministeriryhmälle.

Liikenteen työsuhte-edut

Toteutetaan vuoden 2021 alusta liikenteen työsuhte-etujen verouudistus, joka tukee siirtymää vähäpäästöiseen liikenteeseen. Työsuhteautona käytettävien täyssähköautojen verotusarvoa alennetaan 170 euroa kuukaudessa vuosiksi 2021-2025. Sähköautojen latausetu työpaikalla ja julkisissa latauspisteissä säädetään verovapaaksi eduksi vuosille 2021-2025. Työ-suhdesähköauton latauslaite katsottaisiin osaksi työsuhteauton lisävarusteita. Työsuhdematkalipun verotusta yksinkertaistettaisiin säätämällä verovapauden ylärajaksi 3 400 euroa sekä poistamalla samalla veronalaisena tulona pidettävä 300-750 euron välinen osa. Työsuhdepolkupyörä säädetään verovapaaksi eduksi 1 200 euroon asti vuodessa. Niin sanotun liikkumispalvelupaketin verovapaa osa määräytyisi muita verovapaita työsuhte-etuja vastaavalla tavalla. Pakettiin voisi näin ollen sisältyä verovapaasti sekä julkisen liikenteen työsuhdematkalippu että polkupyöräetu edellä mainittuihin euromääriin asti.

Vuoden 2021 kehysriihen mennessä jatkovalmistellaan työsuhteautojen verotuksen uudistamista siten, että verotus ohjaisi valitsemaan työsuhteautoksi vähäpäästöisen auton. Tässä yhteydessä arvioidaan, miten verotuksella voidaan kannustaa täyssähköautojen lisäksi kaasu-autojen ja lataushybridien hankintaa. Valmistelussa huomioidaan toteutuksen hallinnollinen tehokkuus. Tavoitteena on, että lähivuosina työsuhteautokäytöstä vapautuu markkinoille merkittävä määrä kohtuuhintaisia, vähän käytettyjä vähäpäästöisiä ajoneuvoja.

Päästöihin perustuva kulutusvero ja laajapohjainen pakkausvero

Selvitetään tutkimushankkeena vuoden 2022 alkuun mennessä, millä perusteilla ja millä tavoin kulutuksen päästöohjausta voitaisiin kustannustehokkaasti toteuttaa. Tavoitteena on kehittää elintarvikkeiden ja muiden kulutustuotteiden elinkaari päästöjen arviointia kulutusverotuksen suuntaamiseksi ilmasto- ja ympäristövaikutukset huomioivaksi. Päästöohjauksen tehokkuuden ja toteuttamiskelpoisuuden kannalta tulee kuitenkin arvioida myös muita ohjaus-keinoja kuin kulutusverotusta.

Hallitus käynnistää syksyllä 2020 selvitystyön laajapohjaisesta uusiutumattomista luonnonvaroista tehtyjen pakkausten pakkausverosta. Kiertotaloutta edistävän verotuksen, eli pakkaus-veron, jätteenpolton veron ja kaatopaikalle päätyvän jätteen jäteveron korotuksen, päätökset tehdään syksyn 2021 ja 2022 budjettiriihien yhteydessä.

Muut veromuutokset

Hallitus valmistelee määräaikaisen tutkimusyhteistyökannustimen, jonka yksityiskohdat täsmentyvät lausuntokierroksen jälkeen.

Arvonlisäveron alarajaa nostetaan 10 000 eurosta 15 000 euroon vuoden 2021 alusta alkaen pienyrittäjiä tukevana toimenä. Pienten poistojen euromääriä korotetaan. Korotusten tasosta päätetään valmistelun yhteydessä.

Myös urheilurahastoon siirrettävän tulon enimmäismäärää korotetaan 200 000 euroon. Lisäksi arvioidaan valmistelun yhteydessä, voidaanko rahastoon kertyneiden varojen tulouttamista joustavoittaa tavoitteena parantaa urheilu-uran jälkeistä toimeentuloa mm. työttömyyden varalta.

Väliaikaisena toimenä pidennetään tilapäisen työskentelyn erityisellä työntekemispaikalla enimmäiskestoa 3 vuodesta 3,5 vuoteen, jotta työskentely yli kolmen vuoden komennuksilla voidaan edelleen katsoa työmatkaksi.

Väylämaksut

Väylämaksujen puolitusta jatketaan vuoden 2023 loppuun asti.

Maatalouden investoinnit

Hallitus tavoittelee tulevan rahoituskauden osalta vähintään 80 miljoonan euron kohdentamista maatalouden investointeihin, jotka vähentävät maatalouden ilmastopäästöjä ja lisäävät hiilinieluja maatalouden toimintaedellytyksiä kehittäen.

Maatalouden investointien osalta luodaan niiden ympäristö- ja ilmastoystävällisyyttä, kilpailukyvyntukemista ja eläinten hyvinvointia mittaava pisteytysjärjestelmä hyödyntäen Luonnonvarakeskuksen raporttia. Pisteytysjärjestelmän avulla tavoitellaan myös investointien osalta hallitusohjelmaan kirjattujen maatalouden päästövähennysten toteutumista kokonaiskestävyys huomioiden. Pisteytysjärjestelmä otetaan käyttöön tulevan rahoituskauden alusta.

Maatalouden investointien tukemiseen liittyvää raportointia ja läpinäkyvyyttä tehostetaan, luomalla raportointiin keinot arvioida kuinka paljon tuettavista maatalouden investoinneista ohjataan ympäristön- ja eläinten hyvinvointia sekä maatalouden kilpailukykyä kohentaviin toimenpiteisiin

Ilmastorahasto

Valtion kehitysyhtiö Vake Oy siirretään TEM:n omistajaohjaukseen. Yhtiön osakeomistukset Nesteen osakkeita lukuun ottamatta siirretään Vaken taseesta VNK:n omistajaohjaukselle. Nesteen osakkeiden omistajaohjaus pysyy VNK:lla. Vakesta perustetaan Ilmastorahasto Oy

yhtiöjärjestyksen muutoksella, ja Ilmastorahastolle valmistellaan TEM:n johdolla toimiohje yhteistyössä VNK:n, VM:n, YM:n ja LVM:n kanssa pikaisesti. Yhtiölle valitaan hallitus sekä perustetaan sijoitusneuvosto ohjaamaan rahoitus- ja sijoitustoimintaa. Sijoitusneuvostoon kuuluvat TEM:n lisäksi VM, VNK, LVM ja YM edustajat. Yhtiötä pääomitetään 300 miljoonalla vuoden 2020 aikana ja tämän lisäksi yhtiön käytettävissä on vuosittain Nesteen osinkoja vastaava tuotto. Asia tuodaan talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsiteltäväksi syyskuun aikana.

Jatkuva oppiminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö valmistelevat yhteistyössä työelämän järjestöjen ja aluehallinnon kanssa jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustamista siten, että se voi aloittaa toimintansa vuonna 2021. Tavoitteena on työikäisen väestön osaamisen kehittäminen ja työllisyysasteen nosto. Keskus toimii lähellä työelämää ja edistää työelämässä tapahtuvan oppimisen muotoja. Palvelukeskuksen hallinnosta ja ohjauksesta vastaavat opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä työelämän järjestöjen kanssa. Tarkemmat hallinnolliset ratkaisut valmistellaan osana kokonaisuutta.

Oikeusministeriön hallinnonalan kirjaukset

Hallitus antaa vuoden 2021 lisätalousarvioesityksen yhteydessä käsiteltävän hallituksen esityksen, jolla perustetaan naisiin kohdistuvan väkivallan itsenäinen raportointi ja esittää vuoden 2021 lisätalousarvioesityksessä naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnin tehtävään (HO 2019) vuodelle 2021 tarvittavan määrärahan.

Hallituksen esityksestä eurooppalaista raja- ja merivartiostoa koskevaksi täydentäväksi lainsäädännöksi yhdenvertaisuusvaltuutetulle aiheutuvat lisämäärärahatarpeet selvitetään sekä otetaan huomioon täydentävässä talousarvioesityksessä vuodelle 2021.

Hallitus antaa vuoden 2021 lisätalousarvioesityksen yhteydessä käsiteltävän hallituksen esityksen laiksi vanhusasiavaltuutetusta ja esittää vuoden 2021 lisätalousarvioesityksessä vanhusasiavaltuutetulle vuodelle 2021 tarvittavan määrärahan.

Tulevaisuusinvestoinnit

Hallitus on määrittänyt elpymis- ja palautumissuunnitelman painopisteet. Hallitus yhdistää EU-rahoituksen ja osan tulevaisuusinvestointien rahoituksesta rakenne- ja suhdannepoliittisesti vaikuttavaksi kokonaisuudeksi.

Tulevaisuusinvestointien seuraava vaihe toteutetaan vuosina 2021 ja 2022. Varojen käytöstä päättää valtioneuvoston yleisistunto talouspoliittisen ministerivaliokunnan valmistelun pohjalta. Tavoitteena on sisällyttää vuoden 2021 määrärahoja koskevat esitykset täydentävään talousarvioesitykseen. Määrärahoihin sisällytetään esimerkiksi ammatillisen koulutuksen resursseja, varhaiskasvatusta, jatkuvaa oppimista, työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämistä, luonnonsuojelua ja harvaan asutun maaseudun kehittämistä koskevat esitykset.

Siltä osin kun ns. kori 2 -varausta käytetään muihin tarkoituksiin kuin hallitusohjelmassa listattuihin kohteisiin (liite 12), varausta ei rahoiteta omaisuustuloin. Tämä kokonaisuus on noin 900 milj. euroa.

Rajavartiolaitoksen ulkovartiolaivat

Vuoden 2020 syksyn lisätalousarvioesitykseen varaudutaan sisällyttämään Rajavartiolaitokselle tilaisvaltuus kahden ulkovartiolaivan hankintaan.

CAP-kirjaus

Rahoituskauden 2021-2027 maatalouden ja maaseudun kehittämisen tukien kansalliseen rahoitukseen varataan yhteensä 7 788 milj. euroa, josta 65 milj. euroa on aikaisempiin päätöksiin perustuvaa rahoitusta maatilatalouden kehittämisrahastosta. Valtion rahoitusosuutta kansallisesta rahoituksesta pienennetään rahoituskauden 2021-2027 kuntarahoituksen arvioidulla määrällä CAP-suunnitelman valtioneuvostokäsittelyn yhteydessä.

EU:n ja kansallinen rahoitus viedään kehyspäätöksiin tukiohjelmien arvioitua toteutumista vastaavasti. Rahoituskauden kokonaisrahoituksen rajoissa määrärahojen kohdentumista eri vuosien ja momenttien välillä voidaan tarkentaa toimenpiteiden toteutumista vastaavasti talousarviomenettelyssä.

Jämsän seudun tukeminen

Jämsän alkuvaiheen toimenpiteisiin varataan 250 000 euroa kansallisesta alueiden kehittämisen määrärahasta. Määräraha on tarkoitettu yhteistyön ja kehittämistoimien suunnitteluun ja koordinointiin sekä tarvittavien selvitysten toteuttamiseen. Hallitus myös kohdentaa neljänteen lisätalousarvioon sisältyviä määrärahoja (EU-rakennerahastovarot, kansallinen yritystuki, alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman määräraha) yhteensä noin 8,7 milj. euroa maakunnan liiton ja ELY-keskuksen päätöksin kohdennettavaksi Jämsän seudun koronaelpymistoimiin alueelliseen selviytymissuunnitelmaan perustuen.

Neljänteen lisätalousarvioon sisältyvä Keski-Suomen ELY-keskukselle kohdentuva yritysrahoituksen määräraha on yhteensä noin 5,6 milj. euroa. Määräraha on käytettävissä pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin myönnettäviin avustuksiin.

Vuoden 2021 talousarvioesitykseen sisällytetään Tampere-Jyväskylä radan parantamisen 1.vaihe (kokonaisvaltuus 19 miljoona euroa). Hankkeella on tarkoitus parantaa elinkeinoelämän ja työssäkäynnin edellytyksiä. Hankkeessa toteutetaan nopeita toimenpiteitä, joilla edistetään junaliikenteen sujuvuutta, parannetaan radan välityskykyä sekä edistetään radan elinkaarihokasta kunnossapitoa.

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää Jämsälle luvan jatkaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautista päivystystä Jokilaakson sairaalassa 1.1.2021 lukien.

Koronakriisissä erityisesti kuormittuneen henkilöstön työkyvyn tuki

Lisäksi hallitus käynnistää erillisen hankkeen koronakriisissä erityisesti kuormittuneen henkilöstön työkyvyn tukemiseen. Hanke kohdistuu sekä julkisen että yksityisen sote-sektorin työntekijöiden työkyvyn parantamiseen.

Kotitalousvähennys

Hallitus päättää kevään 2021 kehysriihen yhteydessä kotitalousvähennyksen mahdollisesta laajentamisesta ottaen huomioon suhdannetilanteen ja vuoden 2020 lopussa valmistuvan tutkimushankkeen kotitalousvähennyksen työllisyysvaikutuksista.

Monipaikkainen ja paikkariippumaton työ

Hallitus päivittää valtionhallinnon monipaikkaisen ja paikkariippumattoman työn potentiaalista tehdyn kartoituksen korona-aikana etätyöstä saatujen kokemusten perusteella uusien toimintamallien kehittämiseksi ja vakiinnuttamiseksi.